

Dokorašnji gradski sekretar i sadašnji ministar zaštite životne sredine najavio je velike planove za pošumljavanje cele zemlje.

Pre nego što proslavimo ovu inicijativu, morali bismo se osvrnuti na realno stanje postojećeg sistema zelenila u gradu koji je ministar naveo kao dobar primer zbog pošumljavanja novih 750 hektara, kojim je, eto slučajnosti, sam i rukovodio.

Gradske šume, parkovi, uređeni i neuređeni otvoreni prostori, priobalja i drvoredi zajedno predstavljaju jedinstven sistem zelenih koridora koji povezuju živi svet premošćujući nemilosrdne betonske pustinje. Katkad i primetimo da nam zelenilo smanji buku u ulici, osveži letnju jaru, utiša ledenu košavu, pročisti čađavi vazduh, upije bujicu od padavina ili čak čitav plavni talas na rekama, ali retko kada taj životno važni sistem sagledamo u svojoj celovitosti i neraskidivosti.

Od Jabučkog rita preko Ade huje, Zvezdraske šume do Avale, od Ade Ciganlije i Međice, Savkog keja do Kalemegdana pa skokom na park Ušće i Veliko ratno ostrvo, sve do Beljarice, raznovrsne biljke i životinje migriraju, međusobno saraduju, razmenjuju i nekako održavaju uslove životne sredine podnošljivim za nas, ljude. Taj njihov „posao“ u dvomilionskom gradu nije lak, ali pod sistemskim pritiscima jurnjave za profitom postaje gotovo nemoguć.

Svako narušavanje kontinuuma koridora, svako usitnjavanje, zagrađivanje i betoniranje zelenih površina, deluje negativno i na one preostale susedne bio-zajednice, smanjujući njihovu biološku i ekološku otpornost, dovodeći do poremećaja u čitavom sistemu. Još od seče platana na Bulevaru mogli smo naučiti da će novoposađena stabla čekati nekoliko decenija ili čitav vek, to jest tri generacije stanovnika da bi zaista odmenila ekološke funkcije stogodišnjih stabala. U međuvremenu su se nizali napadi na zelenilo u Studentskom parku, Blokovima, skoro svim prigradskim šumama. Beograd na vodi doneo je između ostalog i grandiozno raskopavanje i betoniranje savskog priobalja. Privatizacija dela obale u Zemunu samo je legalizovana paradigma onoga što se de facto dogodilo na Savskom keju i nasipu. Rekonstrukcija parka Ušće primer je kako se pod izgovorom progresa jedino progresivno povećavaju zastrte površine ovog dragocenog zelenog masiva. Pretnje da se poremeti nivo zaštite Velikog ratnog ostrva ili uništi močvarno područje Beljarice zarad nove Luke Beograd odraz su katastrofalnog nedostatka dugoročne vizije održivog grada.

Jedinstven u Evropi, beogradski sistem rečnih ostrva, rukavaca i meandara dao nam je čudesne oaze u urbanom jezgru za kakve su se gradovi poput Londona i NJujorka morali debelo potruditi, boriti direktno protiv pritiska investitorskog urbanizma i ulagati ogromna javna sredstva. Za to vreme, mi smo imali sreću da je prethodni sistem prepoznao važnost očuvanja zelenog gradskog prstena oko najužeg centra grada, a čak i žilava (pri)gradska

priroda se sama branila, obnavljala i regulisala, više nego što smo je mi negovali. Ovi rečni i močvarni ekosistemi utočište su za mnoge retke vrste, posebno ptice.

Od Petog parkića na Zvezdari juče i pete pumpe u Blokovima danas, do izbora na kojima sutra odlučujemo hoćemo li da nam obale budu poslednja oaza ili fensi „plaza“, samo udruženo možemo pokazati otpor devastiranju prirodnih resursa grada. Kao što su su pojedinačni delovi zelenih koridora međusobno višestruko uvezani i kao što remećenje svakoga od njih utiče na ekologiju celog grada, tako je i borba za svaki deo urbane prirode neraskidiva i nužno solidarna.

Vrabac, simbol Beograda, danas je ugrožena vrsta, a njegova komšinica lasta, simbol Novog Beograda, sve se ređe viđa u blokovima. Ukoliko ne odbranimo zelene koridore, iz našeg grada nestaće i retke čaplje, kormorani, orlovi i labudovi. Njihove će sjene hodati po „Sava promenadi“, lutati po Ušću, plašiti gospodu.

Izvor: glasnikokvir